

soms de karresporen — en zij haalde mijn woorden aan — te ver dreigen te worden doorgetrokken. In dit amendement wordt gesproken van woningzoekenden die niet of moeilijk in staat zijn, zelfstandig een passende woonruimte te vinden. Kennelijk is het de bedoeling, de gemeentelijke bemoeienis tot de onzelfredzamen te beperken. Zo interpreteer ik haar motie. In het wetsvoorstel gaat het evenwel om de huisvesting van de minder draagkrachtigen als doelgroep van beleid.

Mevrouw **Versnel-Schmitz** (D66): Niet "beperken", maar "concentreren". Dat is een verschil.

Staatssecretaris **Heerma**: Ik dank u voor de toelichting.

Maar deze doelgroep, ook al gaat het om "concentreren" en niet om "beperken", is niet per definitie gelijk aan de onzelfredzamen. In het systeem-Delft wordt juist uitgegaan van de zelfredzaamheid van de woningzoekenden, los van de doelgroep. Zij kunnen zelf hun keuzen bepalen. Zij kunnen hun kansen op het verkrijgen van een woning zelf afwegen. Ook in Delft wordt rekening gehouden met onzelfredzamen, maar dan in een andere betekenis van het woord, waarvoor de gemeente bemiddelt. Het geconcentreerd richten van het verdelingssysteem op die categorie, acht ik te beperkt. Het gaat om de huisvesting van de doelgroep van beleid in goedkope en betaalbare woningen. De gedachte komt mij sympathiek voor dat gemeenteraden hier in bescheidenheid mee om zullen gaan en de karresporen niet verder doortrekken, maar ik weet niet of het zo werkt en of het goed verwoord is naast de opdracht neergelegd in artikel 2, lid 2. Wellicht kan mevrouw Versnel haar amendement tegen deze achtergrond intrekken en kan zij zich vinden in de motie op stuk nr. 42 van de heer De Jong. In mijn ogen wordt daarin de opdracht aan gemeentebesturen in een nadere afweging zeer goed weergegeven. Dat lijkt mij dan ook de beste oplossing. Ik acht de tekst onder nr. 24 geen versterking van de wet, maar ik vind het wel belangrijk dat die aandrang overeind gehouden wordt.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: De staatssecretaris

heeft de Kamer op een tweetal punten nadere informatie toegezegd. Wanneer kan de Kamer die informatie uiterlijk verwachten?

Staatssecretaris **Heerma**: Voorzitter! Wat het eerste punt betreft kan dit zeer snel gebeuren. Dit heeft betrekking op de uitkomst van nader onderzoek inzake de interpretatie van artikel 25 in samenhang met een amendement.

De **voorzitter**: Wij weten waar het om gaat. Het gaat om het tijdstip.

Staatssecretaris **Heerma**: Ik moet het zo zeggen, voorzitter, omdat ik het andere punt niet zelf kan beslissen. Dit zal van nader beraad afhangen. Ik zal streven naar zo spoedig mogelijk, wellicht binnen enkele dagen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, dinsdag over een week te stemmen over het wetsvoorstel, ervan uitgaande dat voor volgende week vrijdag 12.00 uur de reactie er is, zodat deze met de weekendpost kan worden verstuurd.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Correctie en aanpassing van de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W. (dertiende gedeelte) voor zover het fiscale wetgeving betreft en enige andere correcties (22442).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Vreugdenhil** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik had gedacht ook de minister van Justitie hier aan te treffen, omdat deze het wetsontwerp mede heeft ondertekend. Ik zal mijn betoog ook tot hem richten. Ik betwijfel of de staatssecretaris het antwoord kan geven.

Ik vraag mij dus af wat u voorstelt en of ik gewoon moet doorgaan.

De **voorzitter**: Ik stel voor, door te gaan. Het kabinet is vertegenwoordigd en alle vragen die u stelt, zal de heer Van Amelsvoort beantwoorden.

De heer **Vreugdenhil** (CDA): Mijnheer de voorzitter! De onderhavi-

ge wet moet getoetst worden aan de nota Zicht op wetgeving. Wetten moeten zorgvuldig worden voorbereid, staat te lezen in paragraaf 3.1. Bij spanning moet de wetgever voor zorgvuldigheid kiezen.

Mijnheer de voorzitter! Het wetsvoorstel is verzonden op 2 december 1991. De beoogde inwerkingtreding was 1 januari 1992 met een kleine 40 wijzigingsvoorstellen. De bewindslieden hadden de hoop, zo staat in de memorie van antwoord, dat nu het voornamelijk om technische wijzigingen ging, de parlementaire behandeling binnen 14 dagen zou kunnen worden afgerond.

Mijnheer de voorzitter! Ik denk dat het woord "hoop" beter door "vrees" vervangen had kunnen worden. Bij nota van wijziging wordt op 9 december 1991 nog snel een wijziging opgevoerd en op 23 januari 1991 verschijnt een nieuwe nota van wijziging met, tot mijn stomme verbazing, 20 wijzigingen. Nu zijn er weer 4 wijzigingen. Door te laat te beginnen, krijgt de Kamer nu een onvoldragen wetsvoorstel voorgelegd, wat ik betreur.

De minister van Justitie heeft, meen ik, gisteren een redevoering gehouden, waarbij hij gerefereerd heeft aan de passage in Deuteronomium waarin staat dat je wat bessen moet laten liggen in de wijngaard, als je druiven plukt. Ik geloof toch niet dat de bedoeling van de passages uit Leviticus en Deuteronomium is: laten wij maar een paar wijzigingen laten liggen voor de Kamer. In dit kader wijs ik de regering op het andere gebod: Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen.

Voorzitter! Het tweede punt betreft de eenvoud, de duidelijkheid en de toegankelijkheid. Dit staat ook in de nota te lezen. Na het herstel van een eenvoudige fout, "koper" moet zijn "verkoper", wordt meegegeeld dat in onderdeel B onderdeel 12 wordt vervangen. Het bepaalde tot de artikelen 53 en 54 wordt vervangen als volgt.

In artikel 53.a wordt lid 26, lid 2, vervangen door lid 26, lid 3. Nu staat in onderdeel 12 dat het bepaalde met betrekking tot de artikelen 53 en 54 vervalft. De geïnteresseerde lezer — en dat moet een kamerlid zijn — vraagt zich af wat er nu wel ter zake van deze artikelen was bepaald. Gelet op het onder hoofdstuk 4 opgemerkte moeten wij daarvoor naar de wet van 15 november 1989 Staatsblad 541 kijken. Het blijkt dat

bij die wet de artikelen 53 en 54 nader zijn vastgesteld. De vraag is: wat geldt nu eigenlijk? En is er straks een aanvaarding in het licht van de paragrafen 144 en 145 van de aanwijzing voor de wetgeving?

Paragraaf 144: denk eraan dat het intrekken van een regeling waarbij wijzigingen die in een andere regeling voorkomen zijn aangebracht, niet betekent dat de aangebrachte wijzigingen ongedaan worden gemaakt. Indien die wijzigingen eveneens moeten vervallen, dient daarin uitdrukkelijk te worden voorzien.

Paragraaf 145: wees erop bedacht dat een ingetrokken regeling of een vervallen bepaling niet herleeft door intrekking van de regeling, krachtens welke zij is ingetrokken of vervallen.

Mijnheer de voorzitter! De zaak is bepaald niet onbelangrijk, want wat is er aan de hand? In artikel 53 wordt de coöperatie geregeld van het BW. Het moge toch bekend zijn dat de tweede bank van ons goede vaderland — zeker de heer Van Amelsvoort weet dat — een coöperatie is. Het is dus wel belangrijk dat de zaak goed geregeld is.

De vraag is, wat op dit moment geldt — dus tussen 1 januari en nu — en wat geldt na aanvaarding van het wetsvoorstel. De tekst van Staatsblad 1988-305 geldt niet meer krachtens Staatsblad 1989-541. Doet nu Staatsblad 1991-199 de tekst van Staatsblad 1988-305 weer herleven? Volgens de tekst van de aanwijzingen niet en dat is een heel rare situatie. Wat geldt nu? De indruk bestaat dat men de tekst die nu is afgedrukt in de editie Schuurman en Jordens het mooiste vindt en dat betreft 1988-305, maar ik kan het niet goed uit de gang van zaken opmaken. Mijn vraag is dus of het niet verstandig is om duidelijk in de wet vast te leggen welke tekst nu geldt, omdat de teksten enigszins verschillen. Ik acht het niet juist dat op dit punt twijfels kunnen ontstaan en kan me voorstellen dat de regering een nadere nota van wijziging op dit punt indient.

Mijnheer de voorzitter! Mijn geloof ter zake van de nota Zicht op wetgeving was niet erg groot en de staatssecretaris weet dat heel goed, omdat ik in navolging van Hofstra, Van der Grinten en Geppaart het standpunt deel dat het niet juist is om maximaal zeven instanties bij een aansprakelijkheidsinstelling van een bestuurder te moeten inschakelen.

Naar mijn oordeel geldt ook voor de rechtspraak het scheermes van de middeleeuwse filosoof William of Ockham: "Men zal niet zonder noodzaak besluiten tot meer entiteiten". Dat is naar mijn mening een wijze regel die wij nog altijd moeten volgen. Ik meen dat Duns Kotens dit iets anders geformuleerd heeft.

Nota's produceren is één, maar uitvoeren is twee, dat blijkt ook nu weer. Bij dit alles komt nog dat ik in Brussel hoorde dat implementatie van de zevende richtlijn inzake de geconsolideerde jaarrekeningen niet juist is geschied. Er komt bericht uit Brussel dat het over moet en naar mijn mening moet dit een teken aan de wand zijn voor ons goede vaderland: als ons Burgerlijk Wetboek al niet goed is, wat moeten wij dan? Het gewone handwerk moet dan ook veel meer aandacht krijgen.

Een punt dat tot nu toe nauwelijks belicht is, betreft de parlementvriendelijke presentatie. Bij wetsvoorstellen als deze, met wijzigingen in de derde en vierde macht, is moeilijk vast te stellen wat de bestaande en wat de nog niet ingevoerde wettekst is. De editie Schuurmans en Jordens is niet altijd bij, dus het is een uitermate groot gepuzzel. In dit soort gevallen zou het aardig en vriendelijk zijn om de te wijzigen tekst in een bijlage op te nemen en deze wellicht in de bibliotheek ter inzage te leggen. De staatssecretaris weet dit al lang en hij kent ook mijn verlangen om de tekst na wijziging ter inzage te leggen. Gelukkig doet de staatssecretaris dat al lang. Deze bundel doorkijkend, lijkt mij dat het in zijn algemeenheid tijd is dat de minister van Justitie ook eens een notitie aan de Kamer toestuurt, waarin hij vermeldt hoe tot een goed gepresenteerde wetgeving gekomen kan worden. Dit is een element dat bij alle nota's onderbelicht is gebleven.

Mijnheer de voorzitter! Ik kom tot onderwerpen die typisch zijn voor de staatssecretaris. Als eerste de Invoeringswet 1990. Het artikel 24 dat nu ook aan de orde is, bevat een belangrijke faciliteit voor ondernemers die graag krediet hebben, vaak na geleden verliezen. Wil dit artikel werken, dan moet de crediteur ervan op aan kunnen dat hij het pandrecht inderdaad kan effectueren. In de stukken is daarover gesproken. Het is onbevredigend dat een belastingplichtige die f 100.000 terugkrijgt, praktisch niet tot verpanding kan

overgaan omdat er bijvoorbeeld nog een voorlopige aanslag loopt.

Mijnheer de voorzitter! Ik ben niet voor amendering van een wet die nog zo kort geleden is aanvaard, want dat is geen goede gang van zaken. Naar mijn mening moet het echter mogelijk zijn om via de leidraad een redelijke oplossing te vinden voor gevallen waarin een crediteur een groot bedrag kan terugkrijgen maar er nog een voorlopige aanslag loopt, wellicht voor onroerend-goedbelasting. Het moet mogelijk zijn dat hij tot verpanding kan overgaan zonder dat de ontvanger daan tussen kan komen. Ik wil de staatssecretaris in overweging geven, de leidraad op dit punt aan te passen of te verduidelijken.

Mijnheer de voorzitter! Met genoegen hebben wij kennis genomen van de wijziging van artikel 39, laatste volzin. Jaren geleden heb ik de wijze notaris Van der Ploeg, de schrijver van het deel over het erfrecht en de Asser-serie eens gevraagd hoe hij een contract opstelt. Hij zei mij: je moet gewoon opschrijven wat je bedoelt te regelen. Dat is hier gebeurd. Ik kan daarmee van harte instemmen.

Staatssecretaris **Van Amelsvoort**: Voorzitter! Ik kan niet anders dan heel kort zijn, omdat ik het op geen enkel punt met de heer Vreugdenhil oneens ben.

Zijn vraag of er een nadere nota van wijziging nodig is, kan ik op dit ogenblik niet beoordelen. Ik zal daarover overleg voeren met de minister van Justitie. Ik begrijp de klacht van de heer Vreugdenhil goed als hij spreekt over wijzigingen in derde, vierde of vijfde macht. Als je zegt dat het NBW een moeilijk leesbaar wetsvoorstel is dan is dat het understatement van het jaar. Het is buitengewoon moeilijk te begrijpen. Ik kan mij voorstellen dat er situaties zijn dat het voor een kamerlid bijna niet mogelijk is, die wijzigingen volledig te doorzien. Ik steun de oproep van de heer Vreugdenhil om bij een ingewikkeld wetsontwerp waarop wijziging op wijziging voorkomt, de regel in te stellen om de tekst zoals die zou luiden als het wetsvoorstel ongeamendeerd werd aangenomen, ook af te drukken.

De regering heeft gebruik gemaakt van de respijtperiode die is ontstaan

door de behandelingsduur in de Kamer om hier en daar een finishing touch aan te brengen. Dat maakt het nadeel misschien weer goed dat kleeft aan deze late behandeling. Het wetsontwerp moet nu een bepaling van terugwerkende kracht bevatten.

De heer Vreugdenhil heeft nog een opmerking gemaakt over verpanding. Ik zal dat bekijken. In het algemeen moeten dergelijke gevallen door de ontvanger met redelijkheid behandeld worden. Ik zal daarvoor wel een formulering in de Leidraad invordering kunnen opstellen waarin de heer Vreugdenhil zich kan vinden.

Voorzitter! Ik weet niet of de vragen van de heer Vreugdenhil naar zijn tevredenheid beantwoord zijn. Misschien kan hij laten weten of naar zijn mening nog een schriftelijk antwoord moet komen.

□

De heer **Vreugdenhil** (CDA): Voorzitter! Het kan best zijn dat ik het mis heb ten aanzien van de wijziging van artikel 53 en dat alles in orde is. Ik moet eerlijk zeggen dat het hierbij om een serieuze zaak gaat. Het betreft ondernemingen in Nederland. Dit punt dient goed geregeld te zijn. Ik zou het dan ook op prijs stellen, hetzij een nota van wijziging, hetzij een nadere uitleg van de gang van zaken te ontvangen.

Misschien kan de heer Van Amelsvoort nog eens mijn verzoek onder de aandacht van de minister van Justitie brengen betreffende een notitie over het gemakkelijk doorgronden van wetgeving voor kamerleden. Ik begrijp dat hij op deze vraag geen antwoord kan geven. Dat komt dan wel bij een andere gelegenheid. Het gaat mij vooral om de wijziging van de belangrijke artikelen 53 en 54 van het NBW.

□

Staatssecretaris **Van Amelsvoort**: Mijnheer de voorzitter! Ik zeg dat toe. Ofwel er volgt een nota van wijziging, ofwel er komt een nadere toelichting.

De **voorzitter**: De vraag rijst wanneer de staatssecretaris de nota van wijziging dan wel de nadere toelichting kan inzenden.

Staatssecretaris **Van Amelsvoort**: Dat kan zeer binnenkort gebeuren. Als het goed is, behoeft er geen nota

van wijziging te komen en kan worden volstaan met een toelichting, die wellicht zo uit een la kan worden gehaald. Dat stuk zal de Kamer de volgende week worden toegezonden tenzij mij morgen blijkt dat dit voor de minister van Justitie problemen oplevert.

De **voorzitter**: Dan gaan wij ervan uit dat dinsdag over een week de stemming over dit wetsvoorstel kan plaatsvinden. Mocht de zaak anders verlopen, dan verneem ik dat wel. De beraadslaging kan nu worden gesloten. Het blijft mogelijk dat heropening van de beraadslaging wordt verlangd in verband met het door de staatssecretaris toe te zenden stuk.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

Sluiting 18.51 uur.

□

Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter ter zake gedane voorstellen:

1. de volgende brieven:

een, van de minister van Buitenlandse Zaken, over een Vervolgbijsluiting in het kader van de Conferentie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (22300-V, nr. 88);

een, van de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, ten geleide van de agenda van de Interne Markt-Raad d.d. 25 februari 1992 (21501-01, nr. 35);

een, van de minister voor Ontwikkelingssamenwerking, over de bilaterale intergouvernementele projecten in Soedan (22300-V, nr. 87);

twee, van de minister van Binnenlandse Zaken, te weten: een, over het begrip passende arbeid bij de overheid (22300-VII, nr. 19);

een, ten geleide van het overzicht van ontwikkelingen op het gebied van de binnenlandse veiligheid (22463, nr. 3);

een, van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, over de decentralisatie-impuls (22236, nr. 5);

twee, van de staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen, te weten:

een, over huisvestingsbeschikkingen basisonderwijs (22300-VIII, nr. 65);

een, ten geleide van commentaar op vragen en opmerkingen van de VVD-fractie inzake aanpassingen in het bekostigingsstelsel (22397, nr. 8);

een, van de minister van Financiën, ten geleide van het verslag van de vergadering van de Ecofin-Raad van 10 februari 1992 (21501-07, nr. 57);

een, van de minister van Verkeer en Waterstaat, over de voortgang met betrekking tot de Westerschelde Oeververbinding (17741, nr. 10);

twee, van de staatssecretaris van Economische Zaken, te weten:

een, over een viertal onderwerpen op het gebied van toerisme (22052, nr. 14);

een, over het Besluit mededingingsregeling bouwsector (22406, nr. 7);

twee, van de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, te weten:

een, over aanvragen voor de zogenaamde "knelpuntenpot" (22300-XVI, nr. 100);

een, over schoolinternaten (22300-XVI, nr. 101);

twee, van de staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, te weten:

een, over de vastgestelde Regeling Ziekenfondsraad hulp in Bijzondere Omstandigheden (22393, nr. 15);

een, over het onderzoek naar de achtergronden van de premiestelling voor particuliere ziektekostenverzekeringen (22393, nr. 16);

een, van het lid De Korte, ten geleide van een voorstel tot invoering van een formele kapitaaldienst met ingang van 1 januari 1995 (22330, nr. 7).

Deze brieven zijn al gedrukt en rondgedeeld;

2. een brief van de minister van Buitenlandse Zaken, inzake waarneemers referendum Bosnië-Herzegovina.

De voorzitter stelt voor, deze brief niet te laten drukken en voor kennisgeving aan te nemen. Kopie is gezonden aan de betrokken commissie;

3. een brief van J. Ojaitou, over vrede.

Deze brief ligt op de griffie ter inzage;

4. de volgende brieven e.a.: